

DEBRECENI SZÓLVÁK

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

Előfizetés és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
137, éjjele 488. Sürgőnycim: „Délibácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 DECEMBER 4.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél
évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám
ára hetköznap 120 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A magyar parlamentben a Jugoszláviához való közeledésről beszélt egy kormánypárti képviselő -- Uj spanyol kormány polgári miniszterekkel -- Öngyilkos lett egy bádogos, mert fia felakasztotta magát -- A cseh kommunisták proletárdiktatúrára törekszenek

Hullanak a rózsák...

Sehol olyan csúnyán, olyan kegyetlenül és annyira „izgalom nélkül” nem uszítanak a magyarok ellen, mint Romániában. A csizmasarok, mint közigazgatási érv mindennap szerepet kap a magyar sajtó fájdalomkrónikájában és szinte példátlan az a fuldokló gyűlelet, amely a román sovinizmus lapjainak hasábjain izgat a magyarság ellen. Pribicevics ártatlan bárány Anghelescuhoz, a román közoktatásügyek tejhatalmu miniszteréhez képest. Pribicevics, a jugoszláv Apponyi ötven százalékig a teóriák embere volt akkor is, amikor bársonyszékében ülve ugyszólván ellenőrzés nélkül kénye-kedve szerint intézte hazai közoktatásügyünket. Anghelescu azonban a „tettek” embere. Közel háromszáz magyar iskolát szüntettetett be, a elhatározottságának minden tekintetben „méltó” képviselője az a kormány, amely erőszakosságában felülmulni látszik még a nagy mester Anghelescut is. Es akkor, amikor a kormány által hivatalossá avatott gyűlölködés kelles közepette a román sajtó a civilizációt megszegyenítő módon uszít az erdélyi kisebbségek ellen, a kolozsvári magyar színház együttese vendégszerepelt meg Bukarestbe. Vajon mi következhetik ebből? A román sziguranacák börtöneiben az ártatlanok százai sanyalódnak. A kisebb-nagyobb falvakban a főbirótól kezdve a legostobább rendőrig vagy csendőrig mindenki abban éli ki nemzeti öntudatát, hogy adandó alkalommal egyet rug, vagy vág azokon, akik a sors kikerülhetetlen rendezéséből valamilyen kisebbséghez tartozóknak vallják magukat. Akkor, amikor arcpirulás, zavar és félelem nélkül egyetlen hatóság előtt sem állithatja valamelyik erdélyi magyar polgár azt, hogy „magyar vagyok”, Kolozsvár magyar színészei vállalkoznak egy bukaresti vendégszereplésre. Bukarestben, a Teatrul Popularban felgördül a függöny és román hallgatók előtt elindul a magyar szavak egész áradata. Hogy az „Antonia” megy-e, avagy az „Ördög”, egészen mindegy. A román közönség egyiket sem érti. Valamint azonban mégis megért az idegen szavakból. Magyaráz, deklamál, szivtől-szivig fut a szó, a mosoly, a mozdulat, a köny éppen úgy, mint a nevetés. Magyar-e mindez? Bukaresti románok nem érthetik meg azt, ami magyar. Amit látnak és amit éreznek az több ennél. Az emberi. Es találkozik ebben a nagyszerű felismerésben a román globus két véglete, a magyar és a román. Erdélyben uszithatnak, „harcrakészen” állhat ezernyi csizmasarok, a sziguranacák tizezer jelentése reménytelenül igyekszik fedni a „hivatalos” felfogást, csendőrok, rendőrok és megfizetett felelőtlenek vérbefojthatnak minden magyarpárti ülést, a bukaresti magyar előadás minden felvonása után mégis virágosó hullt a szinpadra. A primadonna ragyogó két szeméből kibuggyant a könny, s románok és magyarok régi ellágyulás közepette ölelkeztek össze ezen az estén, amely félredobott, elhasznált és kiközösített emberideálok áldástosztó melege mellett visszaadta azt a felismerést, hogy minden nyelvi, népi és politikai külön-

bőség mellett is egyazonképpen emberek vagyunk, akik számára könnyek és mosoly-nak mindig ugyanaz az értelme. A bukaresti Teatrul Popuiri nézőterén nem sziguranacafőnökök, rendőrok és pandurok ültek. Nem államvédelmi közegek, „kémelhárítók” és „összesküvőket hivatásszerűleg leleplezők”. Embe-

rek, akik ebben a nagyszerű percben nem voltak románok és nem lettek volna szerbek se, magyarok se, németek se. Csak emberek voltak és a bukaresti virágosón úgy hullt az ősziróza, mintha sirra hullott volna. Egy sirra, amelyben élve temették el az embert... (x)

A középeurópai államok Locarnója

Benes nyilatkozata a csehszlovák-magyar viszonyról

Londonból jelentik: Benes cseh külügy-miniszter tegnap este agitációs előadást tartott Londonban. Előadásában védekezni próbált a nemzeti kisebbségek elnyomatásának vádjá ellen. Azt reméli, hogy a középeurópai

államoknak is mielőbb meglesz a maguk Locarnója és kijelentette, hogy a demokratikus Csehszlovákia békében akar élni Magyarországgal is.

Nem fizetik ki a hamis bélyeges ezerkoronások ellenértékét

December 10-ig elnapolták a nemzetgyűlést — Groll követelte a vojvodinai községi választások megtartását

Beogradból jelentik: A szkupstina tegnap délelőtt 9 órakor kezdődő ülésén napirend előtt Sztojadinovics Milan pénzügyminiszter választott Agatonovics demokrata képviselő interpellációjára, amelyet azért intézett hozzá, hogy az 1924-ben olcsóbban beváltott dohány után ezidén fizet-e valamit a monopol igazgatóság?

Sztojadinovics szerint a múlt évben a dohány silány minőségű volt és ezért a pénzügyigazgatóság nem fizetett érte annyit, amennyit más években szokott volt fizetni. A monopol igazgatóság ezen eljárása igazságos volt és ezért nem is kell utólag semmit sem fizetni.

Agatonovics nem vette tudomásul a miniszter választát, a többség azonban igen. Gyurics Markó védelmezte még meg az aleksináci törvényeket Agatonovics támadása elől, ezután pedig megválasztotta a parlament az osztrák-SHS kereskedelmi szerződésről és az aviatikusok életbiztosításáról szóló törvényjavaslatot kidolgozó bizottságot.

Minden bizottságban 10 radikális, 4 Radicspárti, 4 demokrata-muzulmán, 2 szlovén néppárti és 1 független demokratát választottak be. A választás után Szpáhó tette szóvá, hogy a miniszterek nem válaszolnak a hozzájuk intézett kérdésre, ő ebben szándékosságot lát.

Agatonovics hasonló ügyben szólalt fel. Uzunovics Nikola a kormány megbízásából szólalt fel és azt mondta, hogy a miniszterek mind válaszolnak a kérdésekre, a számukra engedélyezett idő alatt. Groll Milan, a vojvodinai községi választások folytonos előadását teszi szóvá.

A pénzügyminiszter maga is beismerte, hogy a Vojvodina pénzügyi helyzetén a kormány egymaga nem segíthet, a vojvodinai községeknek maguknak kell önmagukon segíteniök. Ez azonban a mai községi képviselőtestületek mellett nem lehetséges, a megválasztott képviselőtestületek javíthatják csak meg a

vojvodinai községek pénzügyi helyzetét.

Még Vilder szólalt fel, azután az elnök bejelentette, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését december 10-én fogja megtartani.

A pénzügyi bizottság.

Tegnap este a pénzügyi bizottság Radonics Jovan dr. elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az 1926-27 évi költségvetésről kezdtek tárgyalni. Radonics felhívta a képviselők figyelmét arra, hogy a takarékoskodásra figyeljenek, különösen a személyi kiadások csökkentését tartja szükségesnek.

Kumanudi Koszta és dr. Spaho kifolyásolták, hogy a költségvetést még ki sem nyomtatták és már is beteresztették tárgyalás végett a bizottsághoz.

A pénzügyi bizottság ezután két bizottságot választott, amelyek közül az egyik a költségvetés első részét a másik második részét tárgyalja.

Bazala dr. terjesztette elő javaslatát a tisztviselők segélyezéséről, mire a pénzügyminiszter kijelentette, hogy tíz millió dinárt utalt ki a tisztviselők segélyezésére.

Bazala követelte a pénzügyminisztertől, hogy a hamis bélyeges ezer koronásokat cserélje be. Sztojadinovics kijelentette, hogy ezt nem teheti meg, mert erre 25 millió dinárra lenne szüksége, ennyi pénze pedig az államnak erre a célra nincsen.

A papság fizetésének kérdésénél olyan vihar támadt, hogy az elnök berekesztette az ülést.

Beogradból jelentik: Katholikus körökben kinos feltűnést keltett, hogy Trifunovics Misa vallásügyi miniszter nem fogadta a katholikus püspököket Trifunovics Misa a beogradi Recs tegnap esti számában nyilatkozott ebben az ügyben és azzal védekezett, hogy azért nem fogadhatta a püspököket, mert akkor éppen a királyi palotában volt.

Lengyelország pénzügyi helyzete

Varsó dec. 3. Zdziechowski pénzügyminiszter a szejm pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén felvilágosításokat adott a jelenlegi pénzügyi és valutáris helyzetről és többek között a következőket jelentette ki: Jóllehet a helyzet igen komoly, a nyilvánosság egy része léprement egy óriási arányú spekulációnak. A spekuláció kétségtelenül érzékeny veszteségeket fog szenvedni. A kormány eltökélt szándéka, hogy a rendelkezésre álló minden eszközzel megakadályozza a zloty zuhanását és a dollárt a gazdasági viszonyoknak megfelelő szintre nyomja le. A kormány már előre is elutasít minden inflációs tervet. A zloty zuhanásának nincsenek gazdasági okai, minthogy a külkereskedelmi mérleg egyre javul. A zloty-bessz spekulációval a kormány egészséges pénzügyi politikát fog szembeállítani és a kormány meg van győződve arról, hogy a küzdelemből győztesként fog kikerülni.

Öngyilkos lett

**mert nem tudta túlélni fia öngyilkosságát
Két évvel fia öngyilkossága után
felakasztotta magát Offenbecher József**

Tegnap estefelé a Kralja Petra utca 7 számú ház padlásán felakasztva találták Offenbecher József 46 éves bádógos munkást, aki Klees Józsefnél volt alkalmazásban.

Offenbecher Józsefnek két évvel ezelőtt Magyar utcai lakásán felakasztotta magát 20 éves fia. Offenbecher fia öngyilkossága óta életunt és már több ízben azt mondta, hogy fia halála minden életkedvét elvette és rövidesen ő is követni fogja fiát.

Tegnap reggel, amikor munkába ment, azt mondta feleségének, hogy ne várja haza ebédre, mert nem kell neki ebéd. Tett ugyan célzásokat arra, hogy több ebédre egyáltalán nem lesz szüksége, felesége azonban nem gondolta, hogy már olyan régóta hangoztatott életuntsága most végre is hajtja vele tettét.

Offenbecher munkáját egész nap nyugodtan végezte, estefelé felment a padlásra, ahonnan azonban nem jött vissza. Mikor távollmaradása nagyon feltűnő volt, felment Klees egy alkalmazottja a padlásra rá is akadt Offenbecherre, de ez már halott volt. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Malencsics Rodolyub rendőrkapitány vezetésével kiszállított bizottság megállapította az öngyilkosságot.

Offenbecher Józsefet kiszállították a kórház hullakamrájába.

Stresemann Párisba utazik

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány holnap lemond. A Matin értesülése szerint az új kormány megalakulása után Stresemann kiutazik Párisba és Brianddal fog tanácskozni a francia haditörvényszék által in contumaciam halálraítélt német tisztek ügyében, továbbá a német kereskedelmi léghajózás szabaddátétele érdekében. A berlini estilapok közlése szerint hivatalos helyen mit sem tudnak a Matin értesüléséről.

Új kormány alakult Spanyolországban

Madridból jelentik: A direktórium ma éjjel beadta lemondását. A király Primo de Riverát megbizta a kormányalakítással. Az új kormány Primo de Rivera elnöksége mellett egy tengernagyból, egy tábornokból és öt ismeretlen nevű polgári politikusból áll.

Primo de Rivera kijelentése szerint a direktórium lemondása azért vált szükségessé, mert Párisban panasz hangozott el a direktórium ellen a marokkói helyzettel kapcsolatban. Kijelentette azt is, hogy a direktórium bukása csak személyi változásokat jelent, de a régi rendszer fennmaradását nem érinti.

A magyarság ügyének tesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcoldaltas „DÉLBÁCSKA”-ra

A Jugoszláviával való megegyezésről beszélt egy kormánypárti képviselő a magyar parlamentben

Budapest, dec. 3. A nemzetgyűlés mai ülését féltizenegykor nyitotta meg Szcitovsky Béla elnök. A külügyi tárca költségvetési vitájának első szónoka Farkas Tibor, aki azt javasolja, hogy a nemzetgyűlés szüntesse meg a külügyminiszteri állást. Vannak, akik azt mondják, hogy Magyarországnak belpolitikája miatt nincsenek barátai és azért, mert a zsidó kérdést nem a kívánt módon kezelik. Emlékeztet arra, hogy volt időszak, amikor az egész ország hanzott a demokráciától és a szocialdemokratáknak és a zsidóknak nagy szerepük volt az ügyek vitelében, mégis ugyanakkor a demokratikus külföld nyugodtan tűrte, hogy szétdarabolják az országot és még a proletárdiktatura alkalmával sem láttuk a külföldi befolyást: (Helyeslés a kormánypárton). Magyarország érdekei nem egyeztethetők össze Franciaország érdekeivel nekünk a kapcsolatot ott kell keresnünk, ahova Franciaország még nem jutott el. A maga részéről külpolitikai szempontból helytelennek tartja azokat a támadásokat, amelyek a nemzetgyűlésen Mussolini olasz miniszterelnök kitüntetésével kapcsolatban hangoztak el.

Hegymegi Kiss Pál egységes politikát sürget, hogy külpolitikai kérdéseinket megoldhassuk. Szimpatikusnak tartja Farkas Tibornak a külügyminiszteri állás megszüntetésére vonatkozó indítványát, de úgy véli, hogy ezzel nagy megtakarítást nem érünk el. A királykérés felvetését időszerűtlennek tartja, a költségvetést nem fogadja el.

Bogya János örömmel látja azt az általános megállapítást, hogy a külügyi politika tekintetében egységesnek kell mutatkoznunk. A mai külpolitika legnagyobb problémája a gazdasági kérdés. Nagy magyar külpolitika legnagyobb problémája a gazdasági kérdés. Nagy magyar külpolitikai sikernek tartja, hogy éppen a velünk szembenálló ellenséges nemzetek tették lehetővé a szanálás művét. Világpolitikai szempontból a tulsúly most Amerika oldalán van és tagadhatatlan érdekelletét mutatkozik Anglia és Franciaország helyzete külpolitikai

téren egyre rosszabodik. Középeurópában befolyása gyengül és vele szemben erősödik Anglia és Németország nyomása. Bár Anglia még szövetségese Franciaországnak, nagy harc folyik közöttük és a francia frank kontreminjének első utasításai Londonból indultak ki. A francia frank sorsa meg van pecsételve és ez kényszeríteni fogja Franciaországot, hogy az európai egységes politikai és gazdasági átalakulásba beletörődjék. Joggal bizhatunk abban, hogy Franciaország diplomáciai mesterkedései, melyek legjobban Magyarországot sújtották fokozatosan megszűnnek és felszabadulunk a mostani külső nyomás alól. Olaszország nagy szerű politikai és gazdasági fejlődése bizonyítéka annak, hogy Európában azé a hatalom, aki megtalálja az utat Amerika felé. A délszláv állam rá van utalva Magyarország barátságára. Felhívja a kormány figyelmét, használja fel a Beográdban mutatkozó enyhültebb atmoszférát.

Malasics Géza az olasz orientálódás ellen foglal állást. Hosszasan bírálja a fascista rezsimet. A magyar diplomatáknak olyan embereknek kell lenniük, akik ismerik a kis emberek súlyos helyzetét. A követségek élére ilyen embereket kell tenni. Azt javasolja, hogy minden diplomata állásbalépése előtt hat hónapot egy ipari és kereskedelmi vállalatnál töltsön el, hogy gyakorlati kiképzést nyerjen. Az utódállamokban élő magyar kisebbség helyzetét nem tartja kielégítőnek, a népszövetség sem áll hivatása magaslatán. A világ közvéleményét fel kell hívni arra, hogy az utódállamokban élő magyarság helyzete nem kielégítő.

Rupert Rezső szerint addig nem lehet eredményes külpolitikát folytatni, amíg a belpolitika antidemokratikus.

Beszéde során a királyi család egyik tagját nyomorultnak nevezi, amiért elnöki rendretasításban részesül.

Rottenstein Mór Bogyával vitatkozik és az olasz orientálódás ellen foglal állást. Mussolinin epizód figurának nevezi, aki rövidesen nyomtalanul le fog tűnni.

Hajnalig tartott ülést a francia kamara

**A parlament többsége bizalmat szavazott Briandnak
Elfogadták Loucheur pénzügyi javaslatát**

Páris, december 3. A kamara éjjel tizenegy óra után kezdte meg a pénzügyi törvényjavaslat általános vitáját. Castagnet képviselő személyi támadást intézett Loucheur pénzügyminiszter ellen, Bokanovsky képviselő kijelentette, hogy ha semmi egyebet nem tesznek, mint a bankjegy forgalmat szaporítják, úgy a pénzügyi egyensúly többé nem állhat be. Az ülés további folyamán Briand miniszterelnök kijelentette, hogy amióta Londonból hazatért, még egy szót se mondott. Bokanovsky képviselő politikai barátait kérte, hogy járuljanak hozzá a bankjegy forgalom öt és fél milliárdra

való emeléséhez, de avval a feltétellel, hogy a kormány terjessze elő a pénzügyi szanálásra vonatkozó nagy tervét. Utána Loucheur pénzügyminiszter szólalt fel. Négy óraker az általános tanácskozást befejezték és rátértek a részletes tárgyalásokra. Briand felvetette a bizalmi kérdést, mire 298 szavazattal 113 szavazat ellenében bizalmat szavaztak a kormánynak.

Páris, december 3. A kamarában ma 257 szavazattal 229 ellenében a maga egészében elfogadták a pénzügyi tervezet magábanfoglaló javaslatot.

Törvénnyel végzik ki a kisebbségeket Romániában

Bukarest, december 3. A kamarában benyújtották a magánoktatásról szóló törvényjavaslatot, amelynek szövegét Garboviceanu előadó olvasta fel. A javaslat hirtelen beterveztése az egész ellenzék körében nagy meglepetést keltett. Elsőnek Pistiner bukovinai szocialdemokrata képviselő szólalt a javaslatához, hangoztatva, hogy a javaslat rendelkezései nem elégíthetik ki a kisebbségeket. Utána Sándor József szólalt fel, aki beszédét a kisebbségek mai kulturális helyzetének vádolásával kezdte. Felpanaszolta, hogy a kisebbségek iskoláit elvették és a kisebbségek iskoláit legtöbb helyen megszüntették. Sándor József beszéde alatt a különben kis létszámban megjelent képviselők nagyrésze kiszállingozott a tereméből, úgy,

hogy az elnök kénytelen volt a tanácskozásképtelenséget megállapítani. Az ülést berekesztették, Sándor József a legközelebbi ülésen folytatja beszédét.

Kolozsvári jelentések szerint a törvényjavaslat a magyar kisebbségi egyházak vezetőköreiben nagy meglepetést keltett, annyival is inkább, mert a beterveztett törvényjavaslat azt mutatja, hogy az egyházak képviselői részéről a kormány elé juttatott kívánásokból, csak alig számbavehető jelentéktelen töredéket vettek figyelembe.

Kisebbségi nyelvünket védelmezi az, aki új előfizetőt szerez a „DÉLBÁCSKA”-nak

KISEBBSÉGEK

( ) Magyar műkedvelő előadások Erdélyben. Isae Emil, Erdély színészeti felügyelője, a napokban a következő nyilatkozatot tette egy kolozsvári magyar újságíró előtt:

— A kultuszminiszteriumban döntés történt arról, hogy ezentul a műkedvelői előadások, dalárdák és koncertek produkcióit hogyan fogják engedélyezni. A miniszterium úgy döntött, hogy a kultuszminiszterium engedélyezési jogát felfüggesztik és ezentul elegendő lesz a helyi hatóságok — prefektus, polgármester engedélye is az ilyen előadások megtartásához. Amennyiben a műkedvelő társaságok egész estét betöltő darabokat akarnak előadni, úgy a darabokat approbálás végett be kell mutatniok a művészeti inspektorátusnak. Enyhítés várható az erdélyi magyar színházi koncessziók ügyében is. A miniszterium álláspontja ugyanis az, hogy ebben a kérdésben a román alkotmányt kell szem előtt tartani, amely világosan kimondja, hogy szabad fejlődést kell engedni minden törvényes keretek között mozgó művészeti törekvésnek.

(—) A tót nem cseh... Kassáról jelentik: Rózsahegy városát nagy izgalomban tartja egy kormányintézkedés. A rózsahegy postamestert, Renner Gyulát, aki a tót néppárt-hoz tartozik, a prágai postaügyi miniszter exponált politika magatartása miatt nyugdíjazta. Emiatt nagy felháborodás támadt a városban és Hlinka, a néppárt vezére értesítette dr. Franke postaügyi minisztert, hogy a tót lakosság nem enged be mást az elmozdított Renner helyére. — Ma reggel azonban jelentkezett, dr. Slaby, az új postafőnök és el akarta foglalni hivatalát. Ekkorra már a posta előtt nagy tömeg verődött össze, amely tót dalok éneklése közben vállra kapta Slabyt, kivitte az állomásra s feltették a vonatra. Lelkére kötötték, hogy soha többé a lábát Rózsahegybe ne tegye.

A miniszterhez pedig a következő táviratot intézték:

— A tót nem cseh. Ez nem cseh állam, hanem csehszlovák köztársaság. A pittsburgi szerződés nem papírrongy. Amíg csehek ülnek tót hivatalokban, egyetlen tótot sem engedünk el hivatalából. Vonja vissza Renner nyugdíjaztatását. Respektálja a félmillió tót választót. — Hlinka ma Prágába utazott, hogy Renner ügyében interveniáljon.

(—) Magyar színészek Bukarestben. Kolozsvári jelentés szerint a kolozsvári Magyar Színház az elmúlt szombaton és vasárnap este vendégszerepelt a bukaresti Teatrul Populárbán. A főváros közönsége mindkét este tüntető lelkesedéssel ünnepelte a magyar színészeket. Az első estén Lengyel Menyhért „Antónia”-ja, a másikon az „Ördög” került színre. A román közönség mindkét estén valóságos virágessóval ünnepelte a magyar színészeket.

(—) Hontalanná lett 1500 magyar család. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári állampolgársági lista ellen beadható felebbezések határideje ma lejárt. Ezzel kapcsolatban kiderült, hogy a kolozsvári állampolgársági hivatal olyan szépséghibát követett el a listák összeállításánál, amely páratlanul áll egész Erdélyben. Megállapítást nyert ugyanis, hogy az állampolgárok listájából kimaradt ezeröttszáz kolozsvári magyar család, véletlenül éppen azok, akiket a Magyar Párt együttes jegyzékben terjesztett be felvétel végett. A mai napig úgy a Magyar Párt, mint az illető családok biztosak voltak abban, hogy felvették az állampolgári listába, miután közismert erdélyi családokról volt szó. Most azután nagy meglepetései értesültek arról, hogy a Magyar Párt által beterjesztett ezeröttszáz család közül egyetlen egynek a neve sem szerepel a listán. Ivan városi tanácsos az állampolgári hivatal vezetője kijelentette, hogy az állampolgári listák egyrészt lemásolás céljából kiadták a hivatal kötelékén kívül álló egyéneknek, akiknek kezén ezek — köztük a Magyar Párt bejelentése is — részben elkialdottak. A listából kimaradt

családok, miután más mód nincs hátra, kénytelenek honosítás útján kérni állampolgárságot. A Magyar Párt és az érdekeltek ettől füg-

getlenül akciót fognak indítani, hogy a kormány rendeletileg tegye jóvá ezt a fatális tévedést.

MIKOR KEZDŐDJÉK A TANÍTÁS AZ ELEMI ISKOLÁKBAN

A szülők többsége a kilenc órás tanítási kezdés mellett a noviszádi elemi iskolákban

Külföldön már mindenütt kilenc órákor járnak iskolába a gyermekek

A noviszádi szülők körében már régebb idő óta felmerült az a terv, hogy együttes akciót indítsanak a kilenc órás tanítási kezdés mellett az elemi iskolákban. A szülők azzal érvelnek, hogy a gyermek egészségi állapota is a kilencórás tanítás kezdetét követeli. A mai gazdasági helyzetben a legtöbb szülő nem tudja gyermekének a fejlődéshez szükséges táplálkozást nyújtani; a gyermeknek tehát a több alvással és pihenéssel kell pótolni azt az erőt, amit a gyenge táplálkozás nem adhat meg. A korai felkelés a gyermek munkaképességére is kétségtelen hatással van. A jobbmódban élő szülők is határozottan a kilencórás tanítás kezdés mellett foglalnak állást, nem annyira a gazdasági helyzetből kifolyólag, hanem leginkább azért, mert a mai társadalmi helyzet megkívánja, hogy a szülők az esti órákban társaságokat kénytelenek fogadni, társaságokban megfordulni s így a gyermekek nem tudnak korán lefeküdni. A kis porontyok legkorábban 10—11 óra felé kerülnek az ágyba, s ha már reggel 7 órákor kell felkelniök, nem aludhatják ki magukat elegendően. Különösen a téli időszakban nagyon kellemetlen a korai felkelés, amikor a gyermekeknek ugyiszólván még a sötétben kell felkelniök és barátságosan, zimankós időben az iskolába menniök.

Legujabban Budapesten is erélyes akció indult meg a kilencórás tanítás kezdés mellett. Magyarországon ugyanis a középiskolákban már régebb idő óta bevezették a kilencórás tanítást s mi sem természetesebb, hogy a szülők az elemi iskolákban is követelik ugyanazt a beneficiumot, ami a nagyobb gyerekeknek kijár. Vannak akik a nyolcórás kezdés mellett is agítanak, azzal érvelve, hogy a kilencórás kezdés a polgári családi élet rendjét ténnyé tönkre azátal, hogy a tanítási idő két óráig tartana. Ezzel szemben tanügyi körökben új megoldás merült fel, amelynek révén a kétféle álláspontot könnyen össze lehetne egyeztetni. Kezdvék reggel kilenc órákor a tanítást, de csak negyvenperces

órákat tartsanak, és ekkor egyórára be is lehetne már fejezni.

Nem félnek attól, hogy a kultúra és a tananyag rovására esnék ez a kis rövidítés és tapasztalatok bizonyítják, hogy amikor a téli hónapokban teljesen szünetelt a tanítás, a tanárok mégis elvégezték a tananyagot. Ezzel a negyvenperces tanítással a két felfogás kiegyenlítődik és valószínű az ifjúság sem szenved akkora kárt művelődés szempontjából, mint amennyit veszít egészségében, életrendjében.

Ugyanilyen formában Novisadon is meg lehetne oldani a tanítás kérdését. A napokban a futaki-uti elemi iskolában egy szülői értekezleten merült fel az a terv, hogy a kilencórás tanítás kezdést Novisadon is rendszeresítsék. Boros iskolaigazgató a tantervre való hivatkozással mutatott rá azokra a nehézségekre, amelyek egyelőre lehetetlenné teszik a terv keresztülvitelét. A tanterv szerint ugyanis az elemi iskola harmadik osztályába 27 óra heti tanítás kötelező s miután a futaki-uti iskolában csak öt napon folyik a tanítás, a kérdést csak úgy lehetne megoldani, ha az órákat leredukálnák, amihez azonban a közoktatásügyi miniszterium, illetve a tanfelügyelőség nem járul hozzá. A kilencórás tanítás kezdést tehát csak úgy lehetne megoldani, ha nálunk is magyarországi mintára negyvenperces órákat tartanának. Erre vonatkozólag már komoly formában indultak meg a tárgyalások, és legközelebb a szülők egy nagyobb deputációja jelenik meg a noviszádi tanfelügyelőnél.

Valószínű, hogy a tanfelügyelő a szülők kívánságát honorálva ilyen értelmű felterjesztést fog intézni a közoktatásügyi miniszterhez. Ha a miniszter is hozzájárul és csatlakozik a szülők kívánságához, remélhető, hogy már a legközelebbi időben az apró elemi iskolai nebulók is kilenc órákor fognak iskolába járni. Ezzel nemcsak a gyermekeknek, hanem a szülőknek is szívesseget fognak tenni.

Ha tudnék, szöknék Braziliából...

Egy beocsini kivándorló levele — „Soha, senki ne menjen ki Braziliába” — A nyomor és a pusztulás vár a kivándorlókra

Hetekkel ezelőtt csak a „Délbácska” írta meg, hogy lelkiismeretlen kivándorlási ügynökök csábítására a Noviszáddal szomszédos Beocsin jórésztben magyar munkássága új hazát keres és Braziliába készül kivándorolni. Ma megjelent szerkesztőségünkben lapunk egyik olvasója és egy levelet adott át. A név elhallgatásával, amely ebben a pillanatban nem látszik fontosnak, itt adjuk a levél érdekesebb részleteit:

„Brazília, 1925. november hó. — Kedves Barátom! Egyelőre egészségesek vagyunk. Az utazás nem volt a legkellemesebb. A vonatban nem tudtunk aludni. Páris? Ott kaptunk először makarónit, azután Cherbourgba utaztunk. A hajón nagyszerű életet élünk. Csak a kávé nem tudtuk meginni. Reggel persze. A levest viszont délben. Ebben tudniillik kukacokat találunk. Hogy ezt nem tudtuk megenni, azon ne csodálkozz. Csak narancson és cukron élünk. Pedig volt uszonna is. Valami tea. Mindennap délután négy órákor kaptuk meg. Teasüteménnyel. Hát ez nem volt valami puha dolog. Egymás fejét is beverhettük volna vele. De ez mind régen volt. Az utazás most már úgy él emlékeinkben, mint egy álom. Zagreb, Maribor, Bruck, Svájc, a kikötő, azután Las Palmas, Parma, Rio de Janeiro. Hogy mit mondjak még?

Soha, senki ne menjen Braziliába!

Itt egymást fálják fel a munkanélküliek. Bennünket becsaptak. Munkát találni nem lehet. A kivándoroltak kétségbeesését leírni se tudom. Mindenki vissza akar menni, de ezt persze nem lehet. Nem olyan könnyű. Az emberek azonban gonoszak. Nagyon sokan vannak, akik azt mondják, hogy írjuk haza azt, hogy jó dolgunk van. Jöjjen ki más is.

Bár még egyszer Beocsinban volnék...

Most persze késő már. Nem csak nekem, másoknak is. Mindenkinek, de rajtuk már nem lehet segíteni. Eddig szegények voltunk, de most még szegényebbek vagyunk. A nyomor leírhatatlan. De erről kár beszélni. Én mindannyitoknak sok szerencsét kívánok, és csak azt a tanácsot tudom adni, hogy maradjatok otthon. Amit ígérnek, az mind csalás. Itt nincs munka, nincs kenyér, nincs semmi. Csak nyomor. És az elpusztulás. Ez a sors vár itt mindenkire. Én még élek, de abban a percben, amikor tehetem, szökni fogok innét. Ezt nem lehet kibírni. Még írnék, de nem tudok. A könyveimről nem tudok. Az Isten áldjon meg mindannyitokat. Szeretettel csókol E. M.

A levelet minden kommentár nélkül adjuk közre.

Rablóbanda egy egész amerikai várost fosztott ki.

Ejszakai támadás, amely a modern harcászati szabály szerint folyt le. Legelőször a bankházat ostromolták meg.

Newyork. Nem mindennapi szenzációja van újra az amerikai sajtónak. A közbiztonság, amint ismeretes, Amerikában nem olyan szilárd, mint Európa államaiban. Csak nemrég számloltunk be arról, hogy Chicagóban például az egyik rablóbanda, amely különösen a bankházak bankjegykészletei iránt viselkedett különösebb érdeklődéssel, a rendőrség oltalma alatt dolgozott, olyan értelemben, hogy a bandavezértől, akit dicsőséges működése folytán a királyi cím illet meg, a rendőrség tisztjei és közlegényei rendes fizetést kaptak.

Ilyen módon aztán érthető, ha Amerika polgárai, bankjai, nagyáruházai vagyoniuk védelmére a rendőrség mellett más szerveket is kénytelenek felállítani. Ennek újabb illusztrálására álljon itt a következő eset, amely Michigan állam egyik kis városkájában éppen a napokban játszódott le.

Thasszapolisz város rendszerető polgárai, írja az egyik newyorki lap, a hét egyik estéjén, ugyanugy mint máskor, a megszokott órában álmra hajtották a fejüket. Az éjszakai órákban lövések zajára ébredtek fel. Nagy volt a riadalom és mindenki a piactérre futott, ahonnan a lövések zaja jött. Itt különös látvány tárult az álmukból felriasztott lakosság elé. Mintegy husz-huszonöt állig felfegyverzett, bekormozott alak a legnagyobb nyugodtsággal hordta ki az otlévő Nemzeti Bank fiókjának épületéből a hatalmas bankjegyeköteget, amelyeket azután egy autóra helyeztek. A megrémült lakosság hiába futott a csendőrségre, mert ennek épülete teljesen üres volt. A banditák ugyanis legelőször a csendőrséget tették tehetetlenné olyan módon, hogy összekötötték az őrség öt tagját, azután autóra tették és ismeretlen helyre hurcolták őket. Mikor ez megtörtént, a telefonközpont leszerelésére került a sor, ami szintén minden nehézség nélkül sikerült is.

Ezután következett a bank kifosztása, amelyet annak tudatában, hogy a csendőrséget már ártalmatlanná tették, a telefonközpontot leszerelték és így nem érheti őket meglepetés, a legnagyobb nyugalommal hajtották végre.

Azokat a polgárokat akik a bank közlébe merészkedtek, elfogták és összekötötték, hogy munkájukat semmi se zavarja és a bank kiürített pánccsokrényeibe zárták.

A bank pénzkészletének összeszedése után a tehetősebb polgárok kirablása következett, ami igen simán ment. Mikor ez is megtörtént, előkerítették a város polgármesterét, akinek hálájukat fejezték ki, amiért olyan „szívesen” látta őket a város polgársága. A polgármesternél történt látogatás után autóra szálltak és elhagyták Thasszapolisz városát. Most azután akcióba lépett a polgármester, a telefonközpontot újra felszereltette és értesítette a legközelebbi város csendőrségét a várost megtisztelő rablóbanda éjjeli látogatásáról.

A merész banditákat, akik a Thasszapolisz öttagu csendőrségét is magukkal hurcolták, most keresik.

A cseh kommunisták nem lépnek be a kormányba

Bécs, december 3. A Wiener Allgemeine Zeitung egyik tudósításában beszámol arról, hogy a cseh kommunisták, akik a különböző nemzetiségű szocialdemokraták bevonásával nagy tért hódítottak, semmiféle tárgyalásba a cseh kormánnyal nem bocsátkoznak, és az erenézve tett ajánlatokat kereken elutasítják. A csehszlovák kommunisták nyíltan bevallják, hogy céljuk a proletárdiktatúra kikiáltása. A cseh többségi pártokból alakítandó kormány így a magyar, német jelentékeny számu ellenzék és a kommunisták malomköve közé került és így sokáig nem tarthatja magát.

Olvassa a Délbácskát!

WRANGEL TISZTEK MINT BETÖRŐK

A Wrangel hadsereg két tisztjének romantikus rablási és szökési kísérlete

Revolvertövések az uccán — Az egyik betörő az elfogatás előtt agyonlőtte magát

Párisból jelentik: Tegnap délelőtt Páris uccáin olyan fantasztikus és véres hajszát folyt két betörő után, amelyre régóta nem volt példa. A két betörő: a Wrangel-hadseregnek két volt tisztje. Már régebbi idő óta Párisban tartózkodnak és állítólag igen nagy anyagi gondokkal küzdenek. A fiatal emberek mindazonáltal igen elegánsan öltözködtek és legalább is az utóbbi napokban jól éltek. Nemrég beköltöztek egy előkelő hotelba, ahol feltűnő viselkedésükkel magukra vonták a cselédség figyelmét.

Tegnap délután különösen gyanús volt az egyik szolgáló előtt, hogy a két orosz ur állandóan ki-bejár szobájából és mintegy leskelődik a folyosón, vajjon nem látja-e őket senki. Csakhamar észrevették, hogy a két orosz ur a szomszéd szobának zárásával bibelődik s oda akar behatolni. A szobában egy jó módú ékszerkereskedő lakott és a két betörő bizonyára abban reménykedett, hogy onnan sok értékes holmit vihet majd magával.

A hotelt azonnal feláramtázták, hogy elfogják a betörőket. De nem sikerült. A két

orosz átvágta magát a hotel személyzetén, az egyik egy hatalmas ökölcsapással leterítette az egyik pincért: lerohantak az uccára és futásnak eredtek. Izgalmas, hosszú hajszát indult meg utánuk. Óriási tömeg, több rendőrrel az élén vette üldözöbe a menekülőket.

A betörők többször lőttek hátrafelé, de senkit sem találtak el. Erre az egyik rendőr is fegyvert emelt a menekülőkre, s az egyik orosz a hátán megsebesítette.

A megsebesült betörő összerogyott, de annyi ereje még volt, hogy revolvert ragadjon és halántékán löfje magát. Azonnal meghalt.

A másik betörőt hosszú hajszát után elfogta a rendőrség. A letartoztatott orosz elmondta, hogy a régi Oroszországban mindketten gazdag emberek voltak, az emigráció idején azonban sokat küzdöttek és nyomorogtak s elhatározták, hogy történjék bármi, ezt a vergődést ők nem folytatják tovább. El voltak készülve arra, hogy a rendőrség elfogja őket, s elszánták magukat arra, hogy ha nem tudnak megmenekülni, megölik magukat.

Megtalálták II. Miklós cár háborus levelezését

Érdekes feljegyzések a háborúról és békéről — Kilencszáztizenhatban Miklós cár levelezett a német császárral — Sohasem haragudott a német népre, csak Vilmos császárnak volt halálos ellensége — Amikor a cárnő titkos levélhordóját az udvari szlávofil párt ochranája letartóztatta

Páris. Az egyik itt megjelenő orosz nyelvű napilap érdekes cikkben számol be azokról a kutatásokról, amelyeket a különböző levéltárakban, hivatalokban a szovjetnek egy bizottsága végez. Ez a bizottság, amelynek munkája folytán igen sok értékes irodalmi, művészi dokumentum, levelezés került nyilvánosságra, kutatásai során most rábukkant a cári család, jobbanmondva II. Miklós cárnak a háboru első esztendejéből származó levelezésére is. Ebből a levelezésből sok olyan részletet ismerjük meg a háborunak, amelynek hallatára mindenki felkiált: hát ezért pusztultak el milliók, ezért mentek tönkre országok?

II. Miklós cár, amint a lap cikkéből kitűnik, különösen az angol királlyal, akihez rokonsági kötelek is fűzték és Poincaréval állt levelezésben. A több ezer kilométerre húzódó frontok, drótakadályok, ágyuk és puskák milliói, amelyek közönséges ember számára lehetetlenné tették azt, hogy valamelyik ellenséges államban élő rokonával vagy barátjával valamilyen módon érintkezzék, az oroszok hatalmas cárárt, meg a német császárt mégsem tudták abban megakadályozni, hogy amikor kedvük azt kívánta, gondolataikat, érzéseiket egymással közöljék.

Amikor a Kárpátok feneketlen völgyeit, a lengyel mezők fehér hótakaróját az elesett csukaszürke vagy sárgás orosz uniformisba bujtattott emberbábok szétszaggatott hullái töltötték meg, a két imperátor levelezett.

Érdekes, hogy a levelezés lehetőségét a cárnő teremtette meg, akit viszont a Hohenzollern uralkodó családhoz fűztek rokoni kötelek. A cári udvar, amint ismeretes, két pártra szakadt; a nagyorosz párt, amelyben igen sok aktív politikus és a nagyhercegi családok tömörültek, mindent elkövetett, hogy a germanofil érzelmű cárnőt, akinek ugyancsak sok híve volt, lehetetlenné tegye. A nagyorosz párt ugyanis attól tartott, ami nem is volt alaptalan, hogy

Miklós cár feleségének befolyása alatt egyszer csak a központi hatalmak mellé áll.

Természetes dolog, hogy az intrikákkal, sőt nem egészen tisztességes fegyverekkel egymás ellen küzdő két áramlat eszközében nem volt válógató. A nagyorosz pártnak, amely joggal féltette a könnyen befolyásolható cárt,

külön ochranája is volt, amely pontosan tudott a cárnőnek és híveinek minden lépéséről.

A cárnőnek mindezek ellenére még kilencszáztizenötben sikerült rokonával, Vilmossal a levelezés lehetőségét megteremteni. A közvetítést a cárnő egyik legmeghitebb udvarhölgye végezte. A csodálatosan szép és fiatal udvarhölgy

majdnem minden hónapban járt Berlinben, ahová a cárnő leveleit vitte és ahonnan a szászár részéről annak hasonló küldeményeit hozta Moszkvába vagy Pétervárra.

Hogy a császárnak küldött levelekben m volt, azt majd talán később fogja a világ megtudni. A császár leveleinek egy része, amelyekből kitűnik, hogy Vilmos azt a tanácsot adta a cárnőnek, hogy férjét az antanttal kötött megállapodások felbontására bírja, most nyilvánosságra kerülnek. Mindennél azonban sokkal érdekesebb az a levél, amelyet felesége uszolására.

II. Miklós irt kilencszáztizenhatban Vilmos császárnak.

Ez a levél azonban nem jutott el rendeltetési helyére.

Tizenhat májusában, amikor a levelezést közvetítő udvarhölgy

már a Nikolajevszky állomáson volt, hogy Oroszországot elhagyja és a szokásos módon a reábizott leveleket reedeltetési helyére juttassa, a nagyorospárt ochranája letartóztatta.

Nem kellett nagyon kutatni, mert egyik ruhadarabjába bevarrva megtalálták nála nemcsak a cárnőt, hanem magának a cárnak a német trónörökshöz intézett levelét is, amelyben Miklós cár többek között a következőket írja:

— Én a német népre sohasem haragudtam és sohasem fogok haragudni. Én nem a német nép, hanem Vilmos ellen harcolok, akivel, azt hiszem, sohasem tudnék kibékülni.

Hogy azután a pétervári cári udvarban mi történt? Semmi egyéb, minthogy az udvarhölgyet száműzték, e cári család pedig, főképen a cárnőt, még szigorubb megfigyelés alá helyezték.

(gy. i.)

HIREK

Negyvenkét ujságiró

A csehszlovák általános választások le-
jolytak. Az eredmények ismeretessé váltak. A
politikai következtetéseket is levonták már min-
denütt, a csehek törtető köztársaságának hatá-
rain belül és kívül. Elérkezett tehát az ideje a
szokásos statisztikázásnak, mely nem pártok
és hatalmi törekvések keresztmetszetében cso-
portosítja az új törvényhozókat, hanem réte-
gesen, társadalmi szempontok szerint osztályoz
s igyekszik olyan következtetéseket levonni,
melyek a napi kül- és belpolitikai mértéken
felül magát a kutató társadalomtudományt ér-
dekeltek.

Érdekes adata ennek a választási statisztika-
tának az, amely arról számol be, hogy a
cseh köztársaság új törvényhozói között 42 hi-
vatásos ujságiró van. Valamikor lenézett mes-
terség volt az ujságírás, mert lealázó foglat-
kozásnak látszott, az élet minden jelentkezőse
iránt hivatásszerűen érdeklődni, kíváncsiskodni
és életcélét látni abban, hogy valaki mindenről
többet és előre tudjon, mint a többi ember.

Az élet szövevénye azonban egyre bonyo-
lódottabb, irama egyre gyorsabb lett. Aki tisztá-
ban akar lenni összefüggéseivel s megállapí-
tásait még idejekorán gyakorlatilag hasznosi-
tani akarja nem is ér már ma réá másra,
minthogy figyelje az élet hőmpölygését. Ki te-
heti ma ezt meg puszta passzióból? Ma a
gazdag embernek ha több gondot okoz vagyona-
jának igazgatása, vagy csak alkalmazottainak
ellenőrzése, mint a szegénynek a mindennapi
kenyér megszerzése. Hivatása szerint pedig ki
érez el ezt a munkát? Az ujságiró. Senki más,
csak az ujságiró, kinek naponként keresztül
megy a kezén, átvilágít az agyán az összes
nagy társadalmak egész lüktető élete: politi-
kája, sajtója, gazdasági és társadalmi bajai,
kulturális törekvései.

Az ujságiró mindenről tud legalább annyit,
amely az összefüggések megértéséhez
szükséges, enélkül pedig semmit sem lehet meg-
érteni és semmit sem lehet elintézni. Ezért tör-
elő mindenütt a közéletben az ujságiró, ezért
a század mestersége az ujságírás. Ezért lesz a
külföldön a nemzeti kulturák, érdekek előhar-
cosa, mozgékony diplomája mindenütt az ujság-
iró s ezért került a csehszlovák parlamentbe a
sajtó 42 munkása, közöttük Pichl, a cseh-
szlovák ujságiró és szindikátus elnöke is.

Ezért fontos mondhatatlanul az ujságiró
a kisebbségi nemzetek számára, melyeknek
számos munkakörét, számos feladatát nem is
végezheti el más, csak a képzett, nemzeti ér-
zéssel fűtött, tevékeny ujságiró.

1925. December 4. Péntek

Római katolikus: *Borbála*. Protestáns:
Borbála. Gör.-keleti: *B. A. avat*. A nap
kel reggel 7 óra 29 perckor, nyugszik 4
óra 10 perckor. A hold kel 7 óra 58 perckor,
nyugszik 10 óra 34 perckor. Nemzeti Szin-
ház: A hollandai menyecske (Kralj Matild
vendégszereplése). Apolló mozi: A cár
nevében. (Lya de Putti a főszerepben).

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteo-
rologiai állomás jelentése). Országunkban
a téli időjárás mindjobban érezhetővé vá-
lik. A szelek egészen gyengék lesznek, de
majdnem mindenütt felhős és hűvös ma-
rad az idő. Északról hó érkezik a hőmér-
séklet négy fokkal fog süllyedni és az át-

lagos éjjeli hőmérséklet 8 fok lesz a fagy-
pont alatt. Fagyok az északi tengerparton
is lesznek.

✱

— **Holnap este lesz a tisztviselők
műsoros táncestje.** A bank és magántiszt-
viselők holnapi műsoros estje az előjelek után
ítélve nagysikerűnek ígérkezik. A társadalmi
középosztály legerősebb oszlopának dicséretes
igyekezetét a város közönsége osztatlan szim-
pátiával karolja fel. Az est úgy művészi mint
társadalmi szempontból jelentősnek látszik. A
műsor keretében a város országszerte ismert
kitűnő művészei lépnek fel, de a tisztviselők
kitűnően összetanult husztagu zenekarának be-
mutatkozása is érdekesnek ígérkezik. A műsor
pontban kilenc órakor kezdődik és a követ-
kező számokból áll: 1. Ippolitov-Ivanov: Suite
Cauuasienne, a) Dans le defilee, b) Cortege
du Sardare. Játssza a tisztviselőzenekar, ve-
zenyli Grisold Emil. 2. a) Janko: Mlada Jelka,
b) Vilhar-Kalski: Mornar. Baritonszólo énekl
Gerden Antal, zongorán kíséri Grisold Emil.
3. Cyril Scott: Lotus Land, b) Grisold Emil:
Sanjarija, c) Richard Strauss: Intermezzo. Zon-
gorán játssza Grisold Emil. 4. Carl Goldmark:
Die Quelle, b) Johann Strauss: Frühlingstimmen.
Énekl Frank Miksáné, zongorán kíséri dr. Mócs
Sándorné. 5. Beethoven: Kreutzeronata. He-
gedün játssza Szedlacsek Ferenc, zongorán
kíséri dr. Mócs Sándorné. 6. Dvorak: Szlav
táncok játssza a tisztviselő zenekar.

A kalocsai apácák. A Miasszonyunkról
nevezett kalocsai Szegény Iskolanővérek nov.
14-én ünnepelték Kalocsán 1911 június 24-én
elhalt b. e. alapítójuknak és általános főnök-
nőjüknek Franz Mária Terézia centenáriumát.
A kalocsai anyaházat tizenkét rendtársával 1860-
ban foglalta el. Jelenleg 46 házban nevelik a
jövő generáció anyáit. Jugoszláviába esett ebből
a számból 20, a többi pedig Magyarországhoz
(24) és Csehszlovákiához (2) tartozik. Az egy-
házmegyében legrégebb fiókházuk a staribecsei,
ahová 1860 ban hívták meg őket.

— **A svájci szocialisták nemzetközi
akciókat akarnak indítani a fascisták
ellen.** Oltenből jelentik: A svájci szakszerve-
zeti szövetség bizottsága határozatot fogadott
el, amelyben tiltakozik az ellen, hogy Olaszor-
szágban elnyomják a szakszervezeteket és el-
törlik az egyesülési szabadságot. A svájci szak-
szervezetek szövetsége érintkezésbe fog lépni
a nemzetközi szakszervezetek szövetségével
annak megvizsgálása céljából, mily módon
kellene nemzetközi akciókat indítani, a fascisták
uralma ellen.

— **Az új francia polgári biztos Szi-
riában.** Beirutból jelentik: De Jouvenel, aki
ideérkezett meghallgatta a katonai parancsno-
kok jelentését. Hivatalos jelentés szerint, a
druzok megszállták Hasbaját és a körülötte
fekvő falvakat. Erősítések felvonulóban vannak.

— **A német delegátusok ünneplése
Londonban.** Londonból jelentik: Tegnapi dé-
után Luther német birodalmi kancellár és
S'resemann német birodalmi külügyminiszter
MacDonaldhoz voltak hivatalosak teára. Este a
miniszterelnök a Downing Streeten a London-
ban időző külföldi delegátusok tiszteletére va-
csorát adott, amelyen mintegy ötven vendég
vett részt. A vacsora tisztán magánjellegű volt.

— **Franciaországban romlanak az
egészségügyi viszonyok.** Párisból jelentik:
A francia egészségügy politika sikertelenségét
bizonyítja, hogy az ország nagy részében az
egészségügyi viszonyok állandóan romlanak.
Tekintélyes szakemberek szerint nem lehet cso-
dálkozni azon, hogy az egészségügy legfőbb
irányítói nem tudnak az állapoton javítani, hi-
szen az utóbbi évek gyakori kormányváltásai
az egészségügyi igazgatás vezetésében is ál-

landó személyi változásokat és teljes bizonyta-
lanságot okoznak.

— **A bukaresti opera sztrájkoló tag-
jai mellett tüntettek a diákok.** Bukarestből
jelentik: Az operaház sztrájkoló énekesei, az
egyik itteni étteremben estélyt rendeztek, ame-
lyen igen sok egyetemi hallgató is megjelent.
Éjjel félegy órakor, amikor az előadás végetért
a diákok tüntető felvonulást rendeztek Buzescu
operaházi igazgató lakása előtt és az igazgató
házának valamennyi ablakát beverték.

— **Dr. Mita Aradski ügyvédi irodáját**
Massarykova u. 7. szám alól saját házába, Mite
Ružića u. 1. (Kath. templomudvar) alá helyezte át.

— **Uj adó Horgoson.** Horgosi tudósi-
tónk jelenti: A bácstopolai gör. kel. hitközség
országos akciókat indított, hogy gyűjtés útján
hozza össze templomuk felépítésének költségeit.
Erre a célra kétdináros jegyeket bocsájított ki,
hogy a kevésbbé lehetséges is hozzájárulhasson
ahhoz a kiadáshoz, melyet egy templom fel-
építése igényel. Eddig rendben is van minden.
De most jó az, amin fennakadunk. Nov. 22-én
vásár volt Horgoson. A hatóság egyik szerve,
ki a passzusok átírásával volt megbízva, a vá-
sár ideje alatt, felhasználta a kedvező alkalmat
arra, hogy minden passzus-irányítás után az új
gazdák kötelesek voltak venni még egy két-
dináros jegyet is. A temp'omépítéshez való eme
kényszer-adózás érhető elképedést váltott ki a
vásárosokból. Az újfajta adót bizonyára a jegyző
és főszolgabíró tudta nélkül vezette be a ha-
tóság szerve.

(x) **Minden 2-ik sorsjegy nyer!!!** az
állami osztálysorsjegyek 11-ik játékában. A
10-ik játékban vevőink számos kisebb nagyobb
összeget nyertek. A sorsjegyek az 1-ső osz-
tályra már kaphatók és kérjük t. vevőinket
tekintettel, a kedvező nyerési lehetőségekkel
járó érdeklődésre minél előbb vegyék meg
sorsjegyüket. Vojv. Trg. Ag., Kralja Petra 29.
Telefon: 582 2372-1-0

— **A kedélyes tolvaj.** Tegnap délelőtt
néhány perccel 12 óra előtt Hirsch Samuel Te-
merini utcai rövidáru kereskedő üzletébe be-
jött egy szomszédja és azt mondta, hogy va-
laki elvitte az üzlet elé kitett barchetet. Hirschl
azonnal kiment az uccára és látta a futva me-
nekülő tolvajt, akit üldözöbe vett és el is fo-
gott. A tolvajt egy rendőrrel együtt bekísérte
a kapitányságra, aki nem is tiltakozott ez ellen.
A rendőrségen mosolygós arccal üdvözölte
Malencsics kapitányt, aki a büntügyi osztály
egy régi ismerősét ismerte fel benne. Azonnal
felvették a nacionálját és Gyakovics Gyóka
ugy vallott, mintha készült volna erre a vallo-
másra, csak az iránt érdeklődött, hogy fog-e
kenyeret kapni a rendőrségi fogdában. Mikor
erre vonatkozólag megnyugtató kijelentéseket
kapott, jókedvvel és fűtűrészve ment a foglal
előtt a 6. számú szobából a 3. számú cellába.

— **A mérnöki hivatal figyelmébe.**
(Panaszos levél). Mélyentisztelt szerkesztőség.
A limánon lakó polgárok panaszkodásai csak
nem akarnak elmúlni. Most ismét fel kell emel-
nünk szavunkat és személyük, hogy Plavsics
Nikola főmérnök ur meg fog hallgatni bennün-
ket. Az Örmény uttól a téstagyárig vezető ut
gyalogjárdáját a környéken lakó ház és gyár-
tulajdonosok salakkal feltöltették, hogy az jár-
ható legyen. A mostani rossz időben, amikor a
kocsit nincs épen a legmegfelelőbb állapotban,
a kocsisok egyszerűen felhajtanak a gyalog-
járdára és azt természetesen teljesen tönkre-
teszik. A gyalogjárdát csak úgy lehetne meg-
menteni, ha ott cövekek volnának elhelyezve,
amelyek meggátolnák a kocsiforgalmat. Miután
ez a város feladata, ezután kérjük a főmérnök
urat, helyeztessen el ezen a gyalogjárón né-
hány cöveket. Tisztelettel több limáni háztulaj-
donos. (Alíráások.)

APOLLO dec. 4-én, 5-én és 6-án LYA de PUTTY parádés szerepe:

A CÁR NEVÉBEN!

Dráma az orosz cári udvar és a szibériai száműzöttek életéből 6 felvonásban.

— **A noviszádi ujságíró szekció közgyűlése.** A Jugoszláv Ujságíró Szövetség noviszádi szekciója évi rendes közgyűlését 1926. január 3-án délelőtt 9 órakor tartja meg a városháza tanácstermében.

— **A kath. olvasó- és gazdakör** kitűnő működési december 6-án saját helyiségében leadják Csibe Károly „Katica” 3 felvonásos népszínművét.

— **Missziós nénék Kinában.** A misszionáriusokról nevezett kalocsai iskolánéknak missziót vállaltak Kinában, délkeleti Cseliten. Rövid időn belül egyelőre tizen indulnak el a már ott működő magyar jézustársasági atyák munkájának támogatására.

— **El ne feledje,** hogy december 6-án vasárnap este 8-kor kerül színre a „Katica” 3 felvonásos gyönyörű szindarab a kultéri kath. Olvasó- és Gazdakörben, Dudarska (Epres) u. 18. szám.

— **Bortermelők figyelmébe.** Felhívattak azok a bortermelők, akik az 1926 évre pauszban önhajtják kifizetni a borfogyasztási adót, hogy december 12-ig jelentkezzenek a városi fogyasztási adóhivatalban.

— **Jugoszláviába menekült egy budapesti tolvaj.** Budapestről jelentik: A Podmaniczky család ékszereinek tolvaja jugoszláv területre szökött. A rendőrség ismeri a másfélmilliárdos ékszerlopás tettesét, de a rovtomultu tolvajnak sikerült egérutat nyernie.

— **Hét milliárd aranykoronát örökölt egy mosónő.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Özevgy Szőlőssy Kiss Rozália hódmezővásárhelyi mosónő egyik Amerikában élő nagynénjénél elhalálása alkalmával hétmilliárdot örökölt aranyban. Rokoni három éven át keresték és csak most sikerült véletlenül rátalálniok.

— **Négy év után letartóztattak egy gyilkossággal gyanúsított rendőrt.** A magyarországi Csanádpalotán 1911. januárjában megölték egy ottani parasztagasztát. A gyilkosság elkövetésével Duzka Mátvás volt csanádpalotai rendőrt gyanúsították, aki meg is szökött Magyarországról. A magyar külügyminisztérium által elküldött köröző levél három és fél évvel ezelőtt Noviszádra is elérkezett és azóta itt nyilvántartják Duzka Mátvást. A rendőrség egy detektívje tegnap este egy gyanús külsejű egyént látott a pályaudvaron és igazolásra szólította fel, miután azonban nem tudta magát kellőképpen igazolni, előállította a rendőrségen, ahol kiderült, hogy az illető Duzka Mátvás csanádpalotai rendőrrel azonos. Duzkát valószínűleg rövidesen átadják az ügyészségnek.

— **Az olasz ujságírók fasiszták lettek.** Rómából jelentik: Milánóban fascista részről történt kezdeményezésre Lombardia valamennyi ujságíróegyesülete együttes nagygyűlést tartott. A gyűlésen egyhangulag elhatározták, hogy az ujságírók számára egyetlen fascista hivatásos érdekképviseletet alapítanak. Az Avanti ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az ujságíró egyesületeknek fasiszta szellemében való átalakítása egyre jobban előrehalad.

— **Eltemették Matlekovics Sándort.** Budapestről jelentik: A gyász és részvét impozáns megnyilvánulása közben ma délután két órakor temették el Matlekovics Sándort. A korszak, amely a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokában volt felravalozva, a közelet kiválóságai állták körül, A Fővárosi Iparosdaiárda gyászzeneké után, a kormány nevében Wimmersperg Frigyes báró államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából Balogh Jenő főtitkár, az Országos Iparegyesület képviselőjében Dalnoki Kovács Jenő, a Kereskedelmi és Iparkamara nevében pedig Szávay Gyula mondott búcsuztató beszédet.

— **Családi dráma a temetőben.** Karánsebesről jelentik: Róth Imre volt budapesti ügyvéd a karánsebesi zsidó temetőben agyonlőtte a feleségét. Róth tegnap délelőtt kiment feleségével édesanyja sírjához, amelyet gyakran megszokott látogatni. A sírnál hirtelen előrántotta revolverét és közvetlen közlelől rálőtt feleségére, aki erre dulakodni kezdett férjével és segítségért kiáltott. A temetőőr felesége a lövés zajára és a segélykiáltásokra hozzájuk rohant, de Róth megfenyegette, hogy lelővi őt is, ha közelebb jön. A temetőőrné segítségért szaladt, Róth pedig a közben eszméletlenül

összerogyott feleségére még egy lövést adott le, majd halántékához emelte a fegyvert és fölbeltte magát. Róth nyomban meghalt, feleségét azonban súlyos sérüléssel beszállították a kórházba, ahol állapota válságosra fordult. Az egyik golyó a szeménél hatolt a fejébe úgy, hogy látását már el is vesztette.

— **Nemes táncintézetében** (Marija királynő szálló) december 8-ikán kedden és 9 én szerdán kezdődnek meg a 6 hetes tánc-kurzusok. Beiratkozások naponta 1-órától 3-ig és este 7 órától 8-óráig.

— **Interpelláció Mitrovics tábornok elitélése ügyében.** Angyelinovics Grga független demokrata képviselő tegnap interpellációt jegyzett be a hadügyminiszterhez címezve, amelyben kérdi, miért engedte meg, hogy a sajtó olyan részletesen tárgyalja Mitrovics tábornoknak ügyét. Angyelinovics szerint ilyesmi azelőtt nem forbul elő. Angyelinovics kérte a hadügyminisztert, hogy minél előbb adjon választ interpellációjára.

Vasárnap a sabáci Macsva játszik Novisadon

A hirtelen feltűnt vidéki bajnokaspiráns szereplése lassacskán mindenütt attrakciót jelent. Amióta a subotici bajnokság elsői között büszkélkedő Subotici Sportot is elporolta, azóta a határos kerületekben is megnövekedett az ázsója. Vasárnap meg pláne teljes csapatával jön hozzánk, mert az eddig igazolatlan legjobb játékosai december 1-től játékosultságot nyertek.

Ellenfele a Makkabi lesz, amely a Radnicski felett aratott győzelme után itélve ugylátszik javuló formában van. Legerősebb része a halvesor és az garancia arra, hogy vasárnap is érdekes küzdelemben lesz részünk, ha az időjárás nem avatkozik bele reménytrontó fordulattal.

Peikert, Ilija, Weisz, Zsvics hiányzott vasárnap a válogatott csapatból. Peikert lába már teljesen rendbejött, de tréning hiánya miatt nem vállalkozhatott a csapat legnehezebb posztjának betöltésére. Ilija a kerület táviratára elindult Noviszadra, de a megáradt Száván elakadt a hajóközlekedés és emiatt csak szerdán reggel érkezett meg. Weisz és Zsvics betegség miatt nem játszhattak.

— **Vasárnap Subotica játszik Beogradal.** Ez a találkozás egy héttel a novisadi mérkőzés után érdekes összehasonlításra ad alkalmat Novisad és Subotica válogatott csapatának tudását illetőleg. Subotica válogatottja a múlt héten győzte le Osijeket és játékosai egytől-egyig kitűnő kondícióban vannak, mégsem hisszük, hogy sokkal jobb eredményt érjenek el, mint amelyet Novisad tartalékos tréningnéküli legénységével.

— **A szelvénypályázat eredménye.** A vasárnap lejátszott Beograd—Novisad válogatott mérkőzés eredményét ketten találták el: Kelemen Zsuzsika (Mali Idjos) a Delbácskát egy hónapra; Willner Márton (Hadzsics Szv. ul. 4.) 1 üveg SOA kölnivizet nyert.

— **A kerület választmánya** ma rendes ülést tart.

Pályázati határidő december 5.

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Macsva (Sabac) - Juda Makkabi

Eredmény: .....

A pályázó neve és címe: .....

— **Védővám Angliában.** Londonból jelentik: Az alsóházban tegnap kezdtek meg a kereskedelmi hivatalok elnöke által benyújtott négy törvényjavaslat vitáját. A törvényjavaslatok öt évi időtartamra felhatalmazást adnak 33 1/3%-os bevételi vám kivételére a kész árukra, keztükre, izzó harisnyákra és hasonló gyártmányokra, végül a csomagoló papírosra. Ezeket a határozati javaslatokat, amelyeket külön pénzügyi törvénnyel kell elfogadni, az iparvédelmi törvény alapján nyujtották be.

— **Középeuropai vasuti konferencia Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A román, lengyel, német és magyar vasutak képviselői Bukarestben értekezletet tartottak, amelyen a nemzetközi szállítások rendezéséről tárgyaltak. Az értekezlet szombaton ért véget, mégpedig kedvező eredménnyel.

— **Uj román-magyar határállomás.** Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter Vállaj községet, a román királysággal való forgalomban 1926. január 1-től kezdődő általános hatállyal átkelő állomásul jelölte ki. Ezen az állomáson a személy és áruforgalommal kapcsolatos rendőrségi teendőket átruházott hatáskörrel a vámőrség szervei látják el.

BÁCSMEGYEI

FÖLDBIRTOKOSOK FIGYELMÉBE!

Jelzálog kölcsönöket

kedvező visszafizetési és kamatfeltételek mellett folyósít a

KERESKEDELMI és IPARBANK R. T. NOVISADON

A kölcsönkérőknek telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet kell betérjeszteniök a kölcsönigénylés alkalmából. 2131-1-10

FELHIVOM FIGYELMÉT!

(2383) versenyesképes áramra, (1-6) 12 kirakatomban elhelyezett prima

ÜVEG és PORCELLÁN

áramra a Kralja Alexandra ulica 7. szám alatt (kapu alatt) valamint a főútleben Žitni trg 15. A legelőnyösebb kiszolgálás! Oriási választék!

HERMANN LÖWENBERG

NOVISAD üveg és porcellán nagykereskedés Žitni trg 15.

Árdrágításért elítéltek egy kávést

Husz napi elzárás és 3000 dinár pénzbüntetés a drága ételért

A novisadi rendőrség az árdrágítás leközdeséről szóló törvény alapján a járásbíró-sághoz teszi át mindazokat a feljelentéseket, amelyek egyes árdrágítási esetekben hozzá érkezik. A rendőrség legutóbb a novisadi kávé-sokat és vendéglősöket szólította fel, hogy szállítsák le árait, ennek azonban nem minden esetben volt meg a hatása. A rendőrség-hez feljelentés érkezett a Sloboda szálloda ellen árdrágítás miatt. A rendőrség a feljelentést át-tette a járásbíró-sághoz, amely tegnap tárgyalta az ügyet. A Sloboda szálló részéről Schwarzenberg Armin igazgató vállalta a felelősséget. A járásbíró-ságon négy szakkértőt hallgattak ki, akik azt vallották, hogy a Sloboda szálló a drágált élelmicikkért hatvan százalékkal többet számított, mint amennyit számítania szabad lett volna.

Schwarzenberg Armin ezzel szemben rá-mutatott arra, hogy a Sloboda szálló olyan

hatalmas rezsikiadásokkal dolgozik, hogy olcsóbban nem adhatja cikkeit.

A járásbírósnak ennek ellenére is elítélte 20 napi elzárásra és 3000 dinár pénzbüntetésre, nemfizetés esetén átváltoztatható 85 napi elzárásra.

Az elítélt fellebezzelt a törvényszékhez az ítélet ellen, amely — különösen, a vendéglősök körében — érthető feltűnést keltett.

§ Szidalmazta a tanítót, mert bezárta a leányát. Nedelykov Gyura 44 éves paragi korcsmáros leányát Jovicki Jovan tanító 1922. november 28-án büntetésből bezárta. Ekkor Nedelykov elment az iskolába, hogy leányát hazavezesse, de a tanító nem engedte el mire Nedelykov szidalmazni kezdte a tanítót tanítványai előtt. A mai tárgyaláson a vádlott beismerte tettét. A bíróság 600 Dnár pénzbüntetésre ítélte.

§ A csongrádi bombamerénylők a Kuria előtt. Budapestről jelentik: A csongrádi bombamerénylők ügyét a jövő szerdán tárgyalja a Kuria.

§ Okirathamisítással is vádolják Rákosi volt népbiztost. Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró két napon át fogatosította Rákosi Mátyás és huszonöt társának részletes kihallgatását és ennek befejeztével kihirdette valamennyi előtt, hogy a rendtörvénybe ütköző bűncselekmény miatt elrendeli velük szemben a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot is. Rákosi Mátyás és Weinberger Zoltánnal szemben még közokirathamisítás büntette miatt is elrendelte a vizsgálatot, mert bizonyítékok merültek fel arra, hogy ez a két terhelt utlevelet hamisított és ennek segítségével tértek vissza Magyarországra.

Ennek a két terheltnek a bűnesetek halmozata révén a büntetése tizenegy évig terjedhető fogház, míg a többieknek cselekményére öt évig terjedhető fegyház ir elő a rendtörvény. Weinberger Zoltánnal szemben a vizsgálóbíró nem rendelte el a vizsgálati fogságot, mert ez a terhelt megkezdte tízévi fogházbüntetését. Külön elbírálás alá kerül Eöri Károlynak az ügye, akivel szemben a vizsgáló kiderítette, hogy 1921 óta katonaszökevény és ezért büntügyét a vegyesdandár bíróságához tette át a vizsgálóbíró és elrendelte a terheltnek a katonai fogházba való átkísérését. A huszonhat leartóztatott közül csak tíz jelentett be felfolyamodást és ezeknek ügyét a vádtanács bírálja felül.

§ Rablásért két évi börtön. Farkas Ferenc tanácselnök büntetőtanácsa tegnap két évi börtönre ítélte Milinov Branko 35 éves, srbohrani földmivest, mert 1925 május 27-én átugrotta Szivácski Lázár házána kerítését, álkulccsal felzárta a kamrajtót és onnan sonkát akart elvinni, Szivácski azonban felriadt a zajra és kijött az udvarba, mire Milinov elszaladt. — Ez év szeptember 14. és 15-e közötti éjjelen fejbevégtá Szekér Jánost és amikor ez az ütéstől elesett, elvette tőle 945 dinár tartalmu tárcáját.

§ Loptak mert éheztek. Benedek Jenő 20 éves becsei lakatos és öccse, Benedek Gyula asztalossegéd állottak tegnap vádlottaként a novisadi törvényszék előtt. Benedek Jenő atyjával dolgozott, Gyulának azonban nem volt munkája. Gyula egy ízben panaszkodott Jenőnek, hogy éheznek és nincs pénze, miután Jenőnek sem volt, Gyula azt javasolta, hogy menjenek lopni. Gyula előre kikereszte azokat a helyeket ahol be fognak törni és az álkulcsokat is elkészítette. Ez év júniusában betörték Filipovics Lyuba házába és onnan ezer dinár értékű ruhaneműt elloptak. Augusztus 24 és 25. között éjszakán Miklós Jakab lakásába törtek be és onnan 3000 dinár értékű ékszert loptak. A tegnapi tárgyaláson minden tetteket beismerték és azzal védekeztek, hogy sokat nélkülöztek. A bíróság mindkettőt 8 havi börtönre ítélte.

— **Elsőrendű tűzifák,** legjobb porosz szalon kőszén és gázkösz házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

LEGUJABB

Köln kiürítése

London, december 3. Mac Neill az alsóházban kijelentette, hogy a brit megszálló hadseregnek Kölnből Wiesbadenbe szállítása a brit megszállási költségek részét teszi. A brit megszállócsapatok létszámcsoökkentése, megfelelő annak csökkentésnek, amelyet a november 17-én a német kormányhoz intézett jegyzék említett.

TŐZSDE

Dec. 3	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.215	—	—	177.3/8
Zürich	—	1089.—	—	1927.50
Newyork	519.25	56.40	—	—
London	25.16	273.90	—	484.75
Páris	19.70	213.50	—	379.50
Milano	20.90	228.—	—	403.—
Prága	15.40	167.45	—	296.25
Berlin	123.50	1345.—	—	2380.—
Budapest	72.80	792.—	—	14.1/8
Brüsszel	23.55	—	—	453.—
Bécs	73.15	795.—	—	14.25
Bukarest	2.35	—	—	45.3/8
Amsterdam	208.70	—	—	40.22
Szófia	—	41.50	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 december 3, 5 óra

Bécs	795.—	Prága	167.45
Páris	213.50	Zürich	1089.—
Milano	228.—	London	273.90
Newyork	56.40	Budapest	—

Irányzat: csendes

Chicagol terménytőzsde

1925 december 3, 10 óra

December	171.75	December	76.1/8
május 1926	166.75	május 1926	82.7/8
Julius	147.—	Julius	84.—

Irányzat: buza, tengeri szilárd

(AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 december 3. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, duplikát kassza kereslet 275.—, kötés 262.50—270, 400 mm	
bánáti Usancen d. k. kötés 260.—, 400 mm	
szerémi 75, 2 /r, Duna r. k. kötés 275.—, 1000 mm	
szerémi 76-77, 2 ^o /o, d. k. kötés 275.—, 400 mm	

Zab

bácskai dupl. kassza kötés 170.—, 100 mm	
--	--

Tengeri

bácskai öreg duplikát kassza kötés 155.—, 150 mm	
bácskai III—IV. Csatorna R. k. kötés 143.—, 4000 mm	
szerémi uj 100 százalék kassza kötés 120.—, 200 mm	
szerémi szárított d. k. kötés 155.—, 900 mm	

Buzaliszt

bácskai nullás gg. d. k. kereslet 430.—	
bácskai 7. sz. kenyér kínálat 220.—	
bácskai 2. sz. kenyér d.k. kötés 360.—, 150 mm	
bácskai 6. sz. kenyér d.k. kötés 250.—, 150 mm	
bácskai 8. takarmány kínálat 150.—	

Buzakorpa

bácskai gab. jutazsák. kötés dk 110.—, 100 mm	
---	--

Irányzat: szilárd

— **Változás a kamenicai helyihajó menetrendjében.** Az S. H. S. hajózási szindikátus Novisad—Kamenica között közlekedő helyihajójának menetrendje november 15.-től kezdve a következő: Kamenicáról indul 5.45, 7.15, 10, 11.30, 14, 16 és 18 órakor Novisadról indul 6.30, 9, 11, 13, 15, 17 és 19 órakor.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátraleltekben levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további kiadását kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

A DUNA VIZÁLLÁSA

December 1-én reggel	—	—	329
December 2-án	—	—	318
December 3-án	—	—	302

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Kosztosokat olcsón

felvesz a **Fehér-féle vendéglő,** Ustavska (Alkotmány) ulica 42. szám.

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman őrölt kőso, vagononként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttisza hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz Irig Oslobodjenja 3. 818-0

Vasárnap megnyílik a **JÉGPÁLYA** Melegedő. Bérletjegy a pályán egész napon át váltható! **Lövöldei Buffe**

APRÓ HIRDETÉSEK

BUTOROZOTT SZOBA kiadó. Cim a kiadóban, Trg Oslobođenja 3. szám, Wagner-palota. 2397-1-0

TANULÓ LEÁNY varrashoz és szabáshoz azonnal felvétetik. Magyar u. 70. szám. 2397-1-0

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izlesesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

KIFUTÓ LEÁNY felvétetik Klein Margit kézimunka üzletében, Kralja Petra 28.

HIRDETÉSEK

MEGHIVÓ

A NOVISADI KATH. OLVASÓ- és GAZDARŐR 1925. december 6-án, vasárnap a saját helyiségében, Epreš u. 18.

SZINIELŐADÁST

rendez, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja a rendezőség. — Szinre kerül:

KATICA

Csibe Károly háromfelvonásos énekes népsziműve
Rendező: **Diner Gyuszi.**

SZEMELYEK:

özv. Gál Bindiné	— — —	Buzgó Erzsike
Katica, leánya	— — —	Mazány Juliska
Agoston, keresztfia	— — —	Gausz József
özv. Csinko Istókné	— — —	Lepes Mariska
Csicsó, fia	— — —	Lepár András
Csiza Gergő	— — —	Pénzes István
Naca	— — —	Mókus Margit
Kálmán	— — —	Székely János
Naci	— — —	Andricsek János

Muzsikus cigányok, leányok, legények és asszonyok — Történik jelen időben

Kezdete este 8 órakor — Jegyek elővételben kaphatók — Ülőhely 15.— Din., Állóhely 10.— Din.

Mit nyújt Önnek

PÓSTYÉN
csusz, köszvény, ischias, izzadmány, női betegségek stb. ellen?

- 1) **Legbiztosabban visszaserzi** az egészséget a 67° C. radioaktív iszapfürdők által.
- 2) **Már 55 ék-ért** kap kitűnő lakást és ellátást.
- 3) **Élvezi** amellet a legjobb gyógyparkot a Vág folyó mentén, elsőrendű koncertekkel és mulatsággal.
- 4) **Házi kurára** minden gyógytárban és drogeriában olcsó pénzen kap iszapkockákat és kompresszeket.

Felvilágosításokkal szolgál:

Pelikán Lipót, V.-Beckerek.

Főraktár:

MICHELS GYÓGYSZERÉSZ,

NOVISAD, FUTOŠKI PUT 4.

HITÉLET

magyar keresztény folyóirat. — Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Mošorin—Bačka

OLCSÓ KARÁCSONYFÁK

kaphatók nagyban és kicsinyben. Közelebbit:

Lukács Józsefnél,

Jovan Aranyijeva (Damjanich) ulica 4. szám. 2453-1-3

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Uj női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

ÜRES SZOBÁK

kiadók 250.— dinártól feljebb „Jugokomercia” lakásközvetítőnél, Parnogmlina ulica 10.

RENDELET

A főkapitányság mint az elsőfoku ipari hatóság Novisadon ezennel valamennyi hentesnek szigorúan megtiltja a marha és a borjúhus eladását, mert az ellenkezik a Kereskedelmi Miniszter 17.959—903. számú és 1082—1886. számú rendeleteivel.

Akik e rendelet ellen vétének, szigorúan meg lesznek büntetve.

Novisad város rendőrfőkapitányi hivatala 1925. november 24.

Mihaldzsics s. k., főkapitány.

Kaucióképes elárusítónő

lehetőleg olyan, aki péküzletben már alkalmazva volt, felvétetik.

ADLER GÉZA és FIA

2452 sütőde, Šlukinja u. 7. 1—2

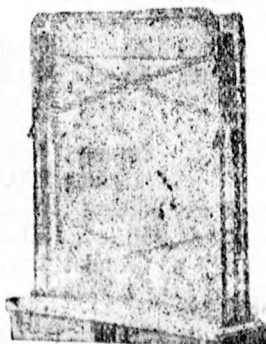
1 és 2 szoba-konyhás

lakások belterületen olcsón kiadók „Jugokomercia” lakásközvetítőnél, Parnogmlina ul. 10.

Összecsukható ágy acélsodrony betéttel

340 dinárért

kapható

KRAMER TESTVÉREK

drótáru és vasszerkezeti gyárában

NOVISAD, MALI LIMAN

Az új Moravetz Album a legszebb ajándék.

Az idei Karácsony a Moravetz Album harmadik kötete jelenik meg. 18 egész új dal, tánc és magyar nótá sláger, azonkívül Bartók: Este a székelyeknél, Puccini: Toska, Liszt: Rhapsodia, Rubinstein: Azra stb. stb. összesen 35 mű, melyek egyenként véve 1250 leibe kerülnének, van az új Moravetz Albumban felvéve. Ezen új albumnak nem szabad hiányozni egyetlen művelt család zongorájáról sem, ára 70 Dinár. Az első kötet hegedű kiadása (klarinéton és mandolinon is játszható) 48 Dinár, cimbalomra 48 Dinár. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a Moravetz zeneműkiadónál, Timisoarán.

2047-1-6

Beck János

papirkereskedése és könyvkötészete

NOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó nagy választék képeslap udjóságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb árakon.

Géperőre berendezett modern könyvkötészet

Rönyvelői, levelezői, utazói,

vagy egyéb megfelelő állást keres magyar, német, szerb nyelven beszélő 31 éves keresztény, nős, volt gabonakereskedő bármely helységben. Sokoldalú tapasztalattal és megfelelő övadékkal rendelkezik. Szíves megkereséseket „Önálló munkaerő” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbít. 2378-1-2